

הודעה לתקשורת

אתר: www.cbs.gov.il דוא"ל: info@cbs.gov.il פקס: 02-6521340

ירושלים כ"א באדר א' תשע"ט
26 בפברואר 2019
069/2019

חשבונות המאזן הלאומי¹ לשנת 2017

National Balance Sheet Accounts for Year 2017

בסוף שנת 2017

- סך הרכוש הלאומי² בישראל היה 3,258 מיליארד ש"ח, פי 2.6 מהתמ"ג, והסתכם ב-374 אלף ש"ח לנפש.
- שווי השוק של הנכסים הפיננסיים של משקי הבית הסתכם ב-3,136 מיליארד ש"ח, ממוצע של כ-1.2 מיליון ש"ח למשק בית.
- ההתחייבויות של משקי הבית עמדו על 623 מיליארד ש"ח, ממוצע של 248 אלף ש"ח למשק בית.
- שווי השוק³ של הנכסים הפיננסיים של מגזר החברות העסקיות הלא פיננסיות היה 1,052 מיליארד ש"ח ושווי ההתחייבויות שלו (ללא מניות) היה 909 מיליארד ש"ח.
- שווי השוק של הנכסים הפיננסיים של המגזר הפיננסי היה 3,106 מיליארד ש"ח, ושווי ההתחייבויות שלו (ללא מניות) נאמד ב-3,016 מיליארד ש"ח.
- שווי השוק של הנכסים הפיננסיים של המגזר הממשלתי היה 306 מיליארד ש"ח, ואילו שווי ההתחייבויות שלו עמד על 903 מיליארד ש"ח.
- התוצר המקומי הגולמי היה 1,272 מיליארד ש"ח.

להסברים

¹ המאזן הלאומי הוא סיכום המאזנים של המגזרים המקומיים במשק – פירוט ערכי הנכסים וההתחייבויות של המגזרים המוסדיים ושל המשק כולו בנקודת זמן נתונה.

² הרכוש הלאומי – סיכום הערך הנקי של המגזרים המקומיים במשק (הערך הנקי הוא ההפרש בין שווי השוק של הנכסים וההתחייבויות של כל מגזר). ערך מצרפי זה שווה גם לסכום הנכסים הלא-פיננסיים של המגזרים המקומיים (למעט ערך הקרקע), בתוספת הנכסים הפיננסיים נטו של המשק בחו"ל.

³ אם לא קיים מחיר שוק עבור נכס פיננסי, השיערוך ייעשה בהתאם לנכס הסחיר הדומה ביותר.

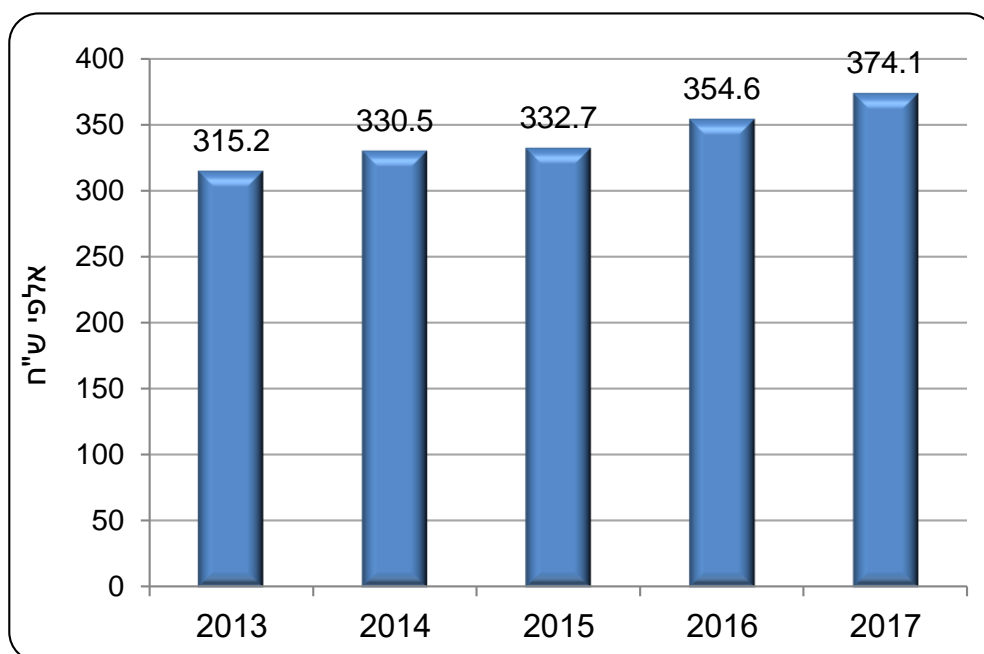
המאזן הלאומי המאוחד⁴ מסכם את יתרות הנכסים הלא פיננסיים ואת הנכסים וההתחייבויות הפיננסיים של כל אחד מהמגזרים המוסדיים במשק (פירוט המגזרים מופיע בנספח ההסברים בסוף ההודעה) לעומת מגזרים אחרים, לסוף השנה.

סך הנכסים המיוצרים הפיננסיים והלא פיננסיים של המגזרים במשק, הסתכמו ב-2017 ב-10,373 מיליארד ש"ח (במחירי סוף שנה), עלייה של 7.2% לעומת שנת 2016. ההתחייבויות במשק כולל מניות (שהסתכמו ב-7,115 מיליארד ש"ח) עלו ב-6.8% לעומת שנת 2016. הרכוש הלאומי הוא ההפרש בין הנכסים וההתחייבויות של כלל המשק. הרכוש הלאומי (שהסתכמו בסוף שנת 2017 ב-3,258 מיליארד ש"ח) עלה ב-7.5% לעומת שנת 2016.

הרכוש הלאומי

המרכיב העיקרי של הרכוש הלאומי הוא הנכסים הלא פיננסיים, שהם 84% מכלל הרכוש והסתכמו ב-2,747 במרכיב זה חלה עלייה של 5.5% בסוף שנת 2017, בהמשך לעלייה של 4.4% בסוף 2016. במרכיב השני של הרכוש הלאומי, נכסים פיננסיים נטו של המשק בחו"ל (שהסתכמו ב-511 מיליארד ש"ח), חלה עלייה של 19.8% בסוף שנת 2017 בהמשך לעלייה של 45.7% בסוף שנת 2016. סך הרכוש הלאומי בישראל היה 3,258 מיליארד ש"ח בשנת 2017, פי 2.6 מהתוצר. בשנים 2015 ו-2016 עמד יחס זה על 2.5 ועל 2.4, בהתאמה. הרכוש הלאומי הממוצע לנפש עמד בסוף 2017 על 374 אלף ש"ח, לעומת 355 אלף ש"ח בסוף שנת 2016 ו-333 אלף ש"ח בסוף שנת 2015.

תרשים 1 - רכוש לאומי ממוצע לנפש, 2013-2017

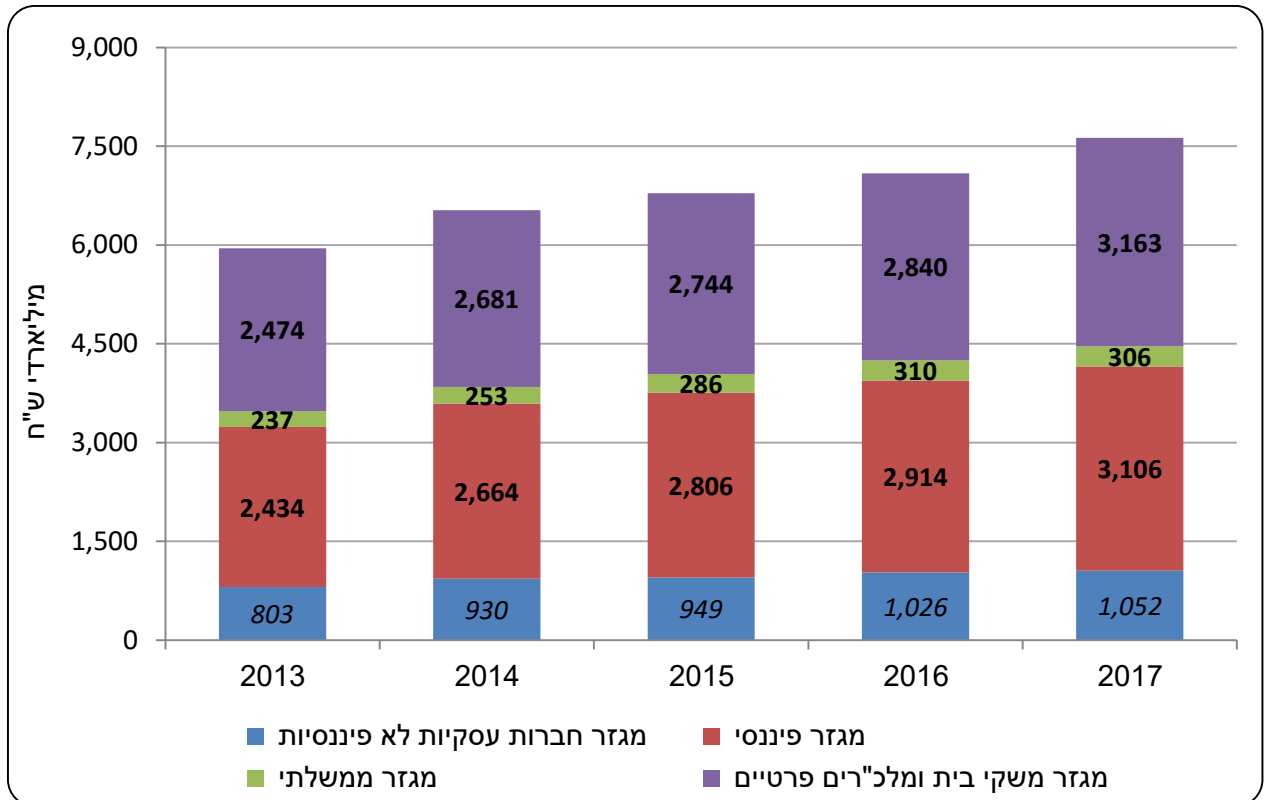
⁴ נכסים/התחייבויות פיננסיים בין יחידות פיננסיות בתוך אותו מגזר או תת-מגזר אינם נכללים במאזן הלאומי המאוחד. במובן זה הנכסים/התחייבויות מוצגים למעשה כנובע מ"מאזן מאוחד" של המגזר.

הנכסים במאזן הלאומי⁵

במאזן הלאומי מוצגים גם סך הנכסים של המגזרים במשק הכוללים נכסים פיננסיים ולא פיננסיים, (למעט ערך הקרקע ונכסים לא מיוצרים אחרים). סה"כ הנכסים הסתכמו בסוף שנת 2017 ב-10,373 מיליארד ש"ח, שהם פי 8.2 מהתמ"ג.

סה"כ הנכסים הפיננסיים במשק הסתכמו ב-7,626 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2017, עלייה של 7.6% לעומת שנת 2016.

תרשים 2 - סך הנכסים הפיננסיים, 2013-2017

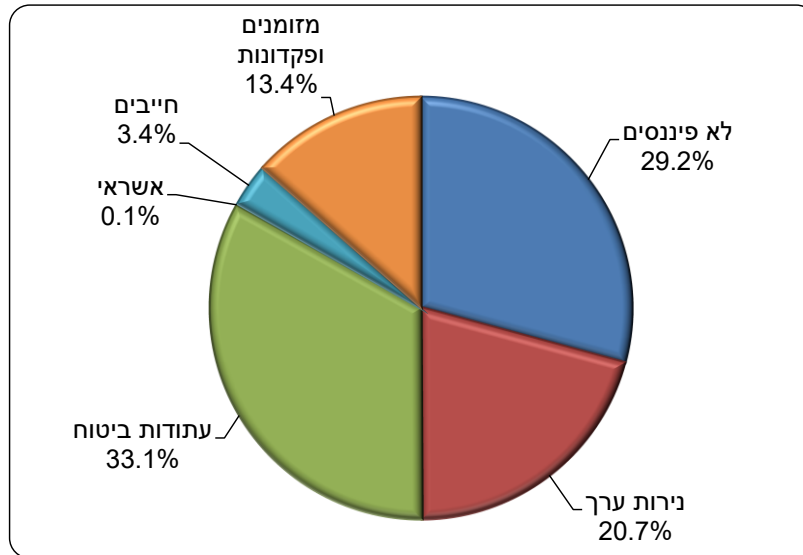

⁵ נכסים/התחייבויות פיננסיים בין יחידות פיננסיות בתוך אותו מגזר או תת-מגזר אינם נכללים במאזן הלאומי המאוחד. במובן זה הנכסים/התחייבויות מוצגים למעשה כנובע מ"מאזן מאוחד" של המגזר.

הנכסים של מגזר משקי הבית

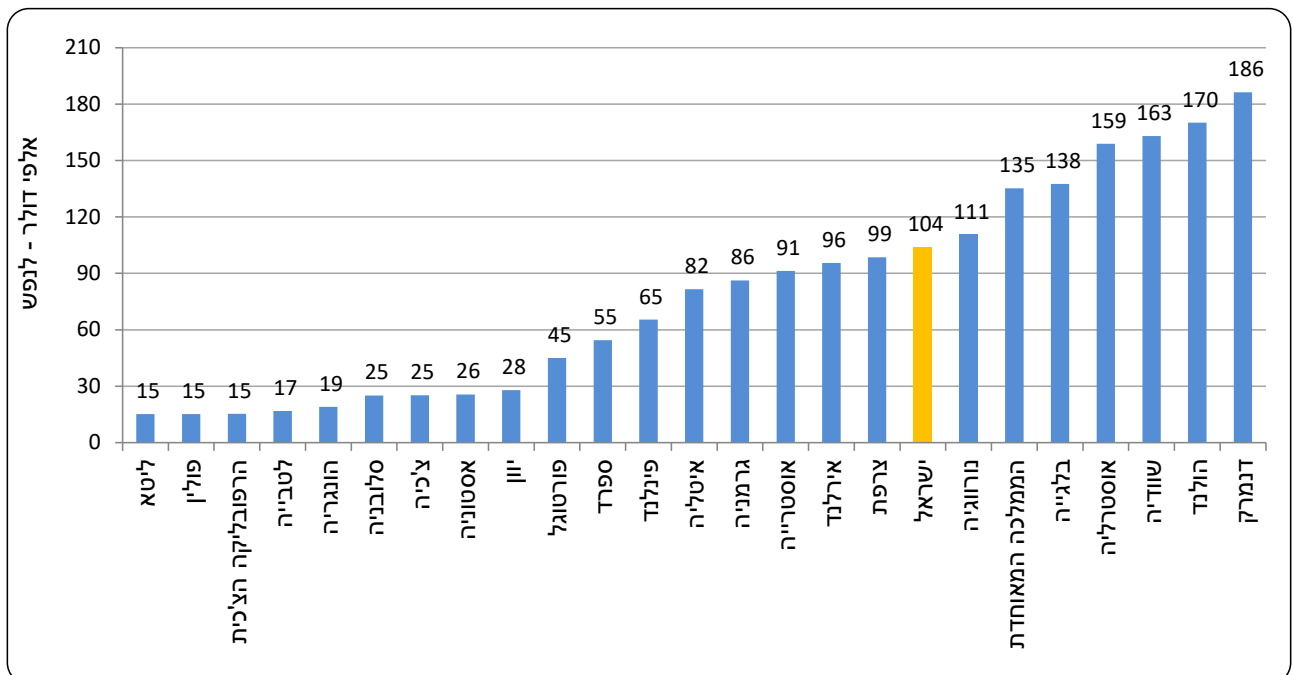
מגזר משקי הבית (ללא מלכ"ר פרטי) החזיק בסוף שנת 2017 בחלק הגדול ביותר של נכסי המשק. חלקו של מגזר משקי הבית בסך הנכסים עמד על 42.7%. הנכסים העיקריים של משקי הבית הם: עתודות הביטוח (הכוללות ביטוח חיים, פנסיה, קופות גמל וקרנות השתלמות) שמהן 33.1% מסך הנכסים של משקי הבית; הנכסים הלא פיננסיים שהם 29.2% מערך הנכסים (למעט ערך הקרקע ונכסים לא מיוצרים אחרים); ואחזקת ניירות ערך (בעיקר אג"ח, קרנות נאמנות ומניות) שהם 20.7% מסך כל הנכסים.

תרשים 3 - התפלגות הנכסים של משקי הבית, 2017

סך הנכסים הפיננסיים של משקי הבית עמד בסוף שנת 2017 על 3,136 מיליארד ש"ח. ממוצע הנכסים הפיננסיים למשק בית היה 1.2 מיליון ש"ח, עלייה של 9.7% לעומת שנת 2016. ממוצע ערך הנכסים הפיננסיים לנפש עמד בסוף שנת 2017 על 360 אלף ש"ח.

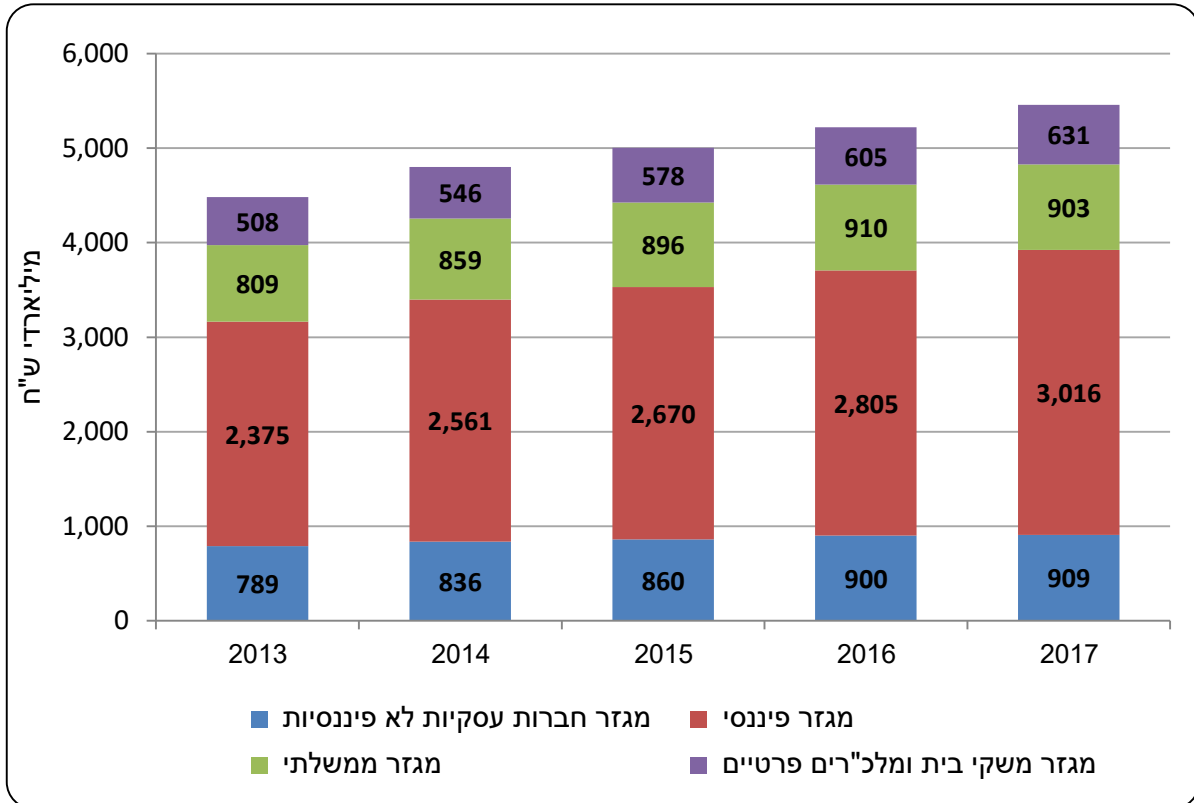
תרשים 4 – ערך הנכסים הפיננסיים הממוצע של משקי הבית לנפש - השוואה בין-לאומית, 2017

התחייבויות במאזן הלאומי⁶

סה"כ ההתחייבויות במאזן הלאומי כולל המניות הסתכמו בסוף שנת 2017 ב-7,115 מיליארד ש"ח, עלייה של 6.8% לעומת שנת 2016. סה"כ ההתחייבויות ללא מניות עלו ב-4.6% ושוי השוק של המניות עלה ב-14.7%.

תרשים 5 - סה"כ התחייבויות ללא מניות, 2017-2013

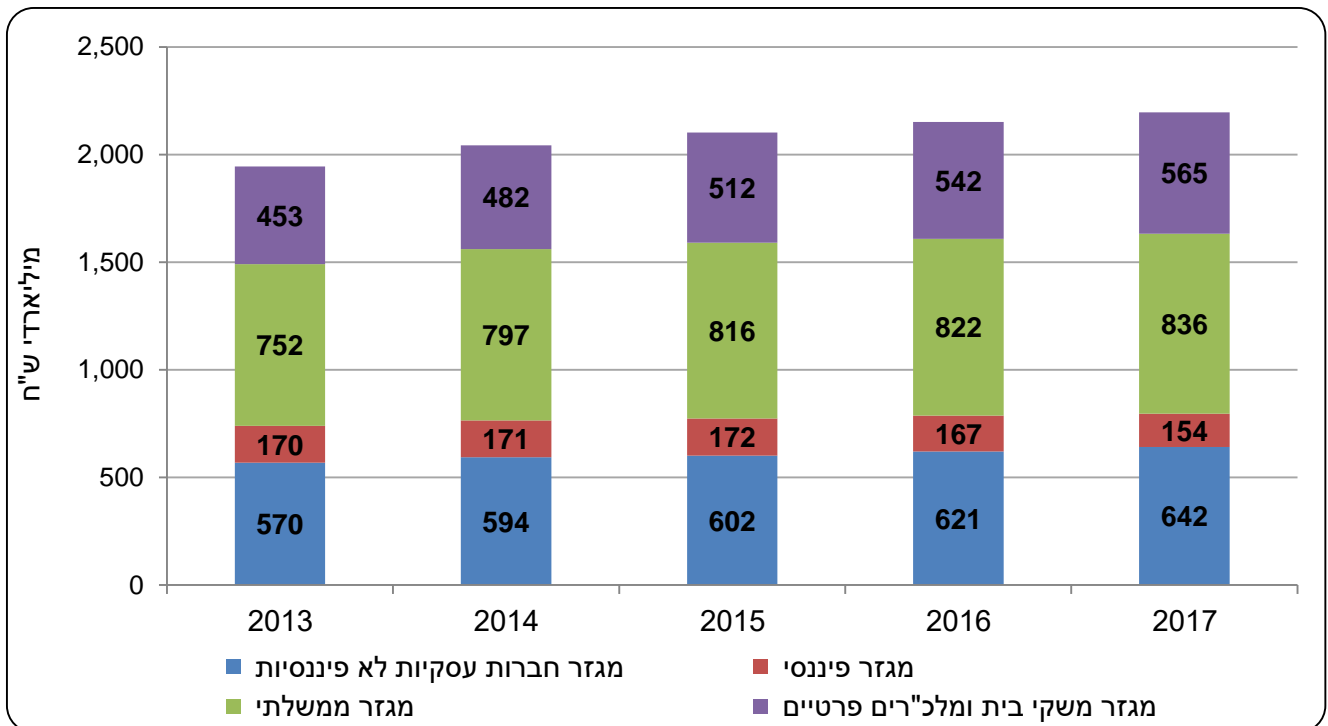
⁶ נכסים/התחייבויות פיננסיים בין יחידות פיננסיות בתוך אותו מגזר או תת-מגזר אינם נכללים במאזן הלאומי המאוחד. במובן זה הנכסים/התחייבויות מוצגים למעשה כנובע מ"מאזן מאוחד" של המגזר.

סך החוב במאזן הלאומי

סך החוב במאזן הלאומי (הנכלל בהתחייבויות המשק ומהווה 30.9% מהון) כולל אשראי בנקאי וחוב-בנקאי ומכשירי חוב: אגרות חוב סחירות (כולל מק"מ ותעודות סל) ואג"ח לא סחירות (כאמור, החוב בין תתי-מגזרים השייכים לאותו מגזר מקוזז).

סך החוב במאזן הלאומי הסתכם בסוף שנת 2017 ב-2,197 מיליארד ש"ח, עלייה של 2.1% לעומת שנת 2016. חלקם של מכשירי החוב מסך החוב הוא 49.9%.

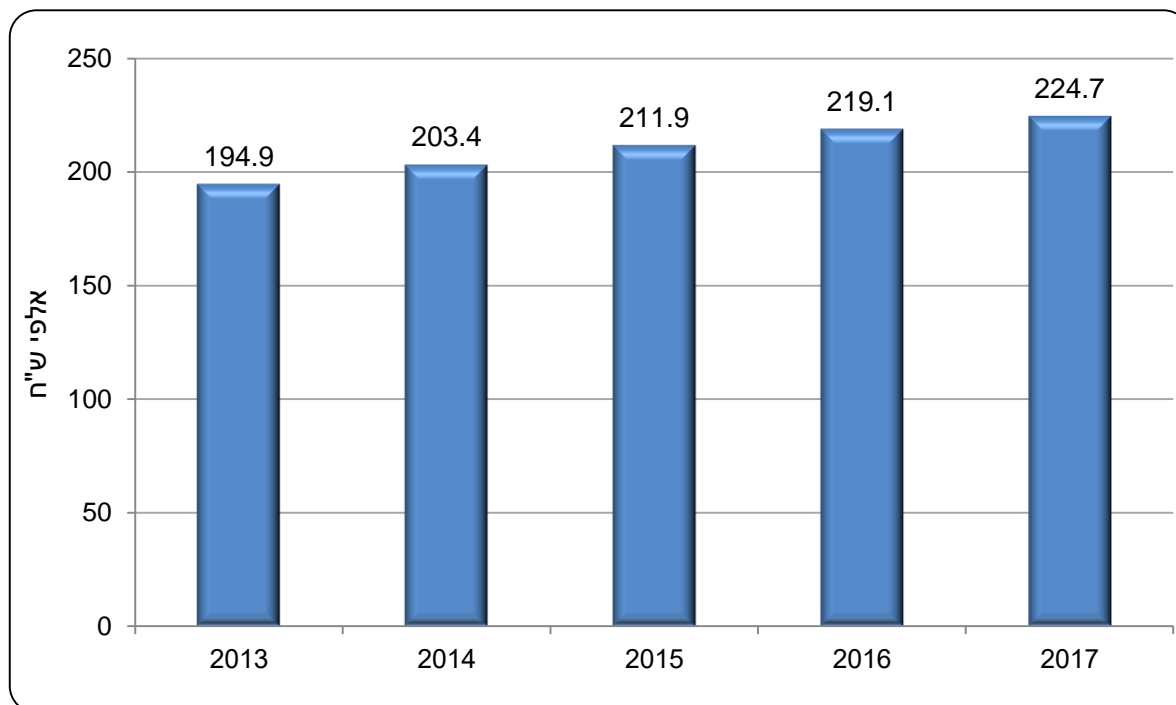
תרשים 6 - סך החוב במשק, 2013-2017

חוב משקי הבית

האשראי לכלל משקי הבית (ללא מלכ"ר פרטי) הסתכם בסוף שנת 2017 ב-564 מיליארד ש"ח, ולמשק בית בודד - ב-225 אלפי ש"ח. האשראי למשקי בית ברובו הגדול מבוסס על אשראי בנקאי (89% בשנת 2017).

תרשים 7 - אשראי ממוצע למשק בית, 2013-2017

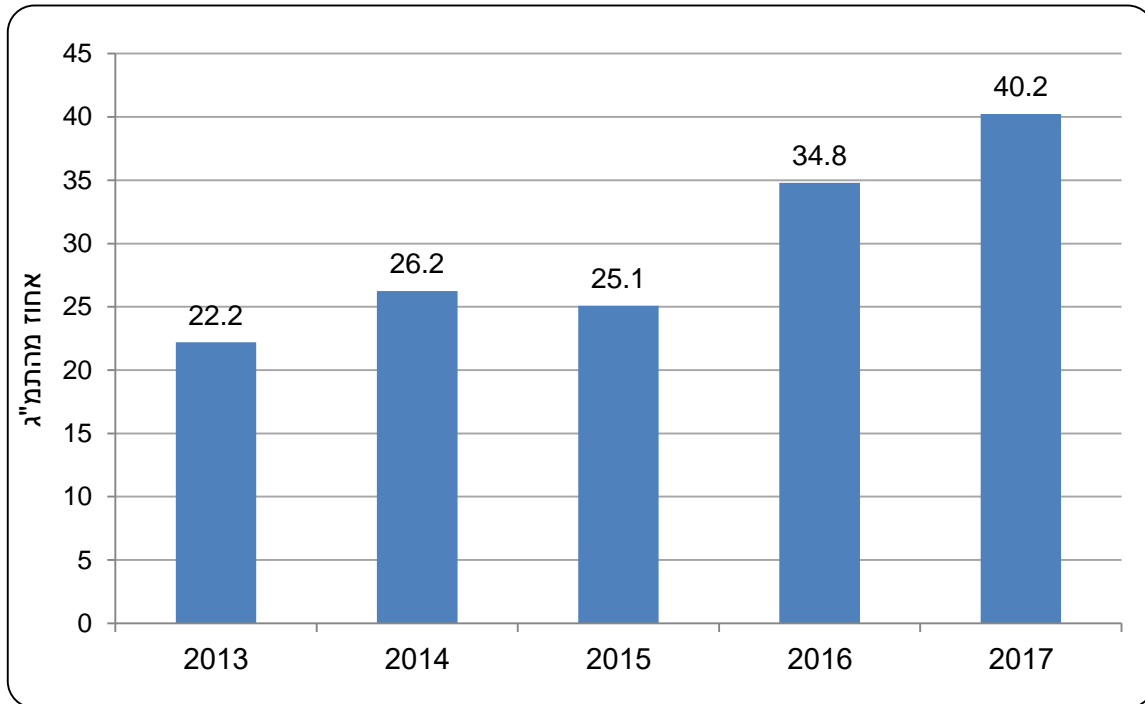
חוב המגזר הממשלתי (ללא התחייבויות לפנסיה תקציבית)

חוב המגזר הממשלתי המאוחד (ממשלה, מלכ"ר ציבורי ורשויות מקומיות) מורכב בעיקר מאגרות חוב שהנפיקה הממשלה בארץ ובחו"ל (98% מהחוב) והסתכם בסוף שנת 2017 ב-836 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-822 מיליארד בסוף 2016. האג"ח הממשלתי מוחזק בעיקר על ידי קרנות הפנסיה - 33%, חברות הביטוח מחזיקות ב-16% ותושבי חו"ל ב-12%.

הנכסים נטו של המשק בחו"ל

ההפרש בין הנכסים הפיננסיים של המשק בחו"ל לבין ההתחייבויות של המשק לחו"ל הוא ערך הנכסים נטו של המשק בחו"ל. ערך זה הסתכם בסוף שנת 2017 ב-511 מיליארד ש"ח, בהמשך ל-427 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2016.

תרשים 8 - נכסים נטו של המשק בחו"ל כאחוז מהתמ"ג, 2013-2017

הסברים

חלוקת המשק למגזרים מאפשרת לכלול תחת אותו סיווג יחידות מוסדיות שהתנהגותן הכלכלית ומטרותיהן דומות.

מגזר משקי בית

המגזר כולל את כל משקי הבית ותושבי המדינה, בתוספת עסקים בבעלות משקי בית שאינם מאוגדים כחברות.

מגזר מוסדות ללא כוונת רווח המשרתים משקי בית

אלה מוסדות ללא כוונת רווח שעיקר הוצאותיהם אינם ממומנים על ידי הממשלה. במגזר זה מלכ"רים המספקים סחורות או שירותים לחבריהם או למשקי בית אחרים ללא תמורה או במחיר שאינו משמעותי מבחינה כלכלית.

מגזר החברות הלא פיננסיות

מגזר החברות והחברות למחצה הלא פיננסיות העוסקות ביצור סחורות ושירותים הנסחרים בשוק. כולל חברות ממשלתיות, חברות זרות וחברות מקומיות פרטיות.

המגזר הפיננסי

המגזר כולל את כל החברות והחברות למחצה, העוסקות בתיווך פיננסי או בשירותים נלווים לתיווך פיננסי.

המגזר הפיננסי מורכב מכמה תתי-מגזרים:

הבנק המרכזי - המוסד הפיננסי הציבורי בעל הסמכות המוניטרית במשק.

מוסדות המקבלים פיקדונות (בנקים) - כל החברות והחברות למחצה, למעט הבנק המרכזי, שפעילותן היא תיווך פיננסי והחזקת התחייבויות בצורת פיקדונות.

מתווכים פיננסיים אחרים - במגזר משנה זה כלולות כל החברות והחברות למחצה העוסקות בתיווך פיננסי, למעט מוסדות מקבלי פיקדונות, חברות בטוח וקרנות פנסיה. בין החברות הכלולות במגזר זה אפשר לציין חברות אחזקה, חברות המספקות אשראי לצרכנים או מימון לאנשים פרטיים, חברות הֶחֶפֶר (ליסינג) ואחרות. בישראל כולל תת מגזר זה גם את קרנות השתלמות, וקופות גמל.

קרנות השקעה כספיות - עוסקות בהשקעות משותפות ומגייסות כספים על ידי הנפקת מניות או תעודות לציבור. ההון המגויס מושקע בעיקר במכשירי שוק הכסף, תעודות השתתפות של קרנות נאמנות כספיות, נכסים סחירים שמועד הפירעון שלהם הוא עד שנה, פיקדונות בבנקים ומכשירים השואפים לשיעור החזר המתקרב לשיעור ההחזר של מכשירי שוק הכסף.

קרנות השקעה לא כספיות - עוסקות בהשקעות משותפות ומגייסות כספים על ידי הנפקת מניות או תעודות לציבור והן אינן קרנות השקעה כספיות, בשונה מהקרנות הכספיות, הללו משקיעות גם בנכסים לטווח ארוך וגם בנכסים לא פיננסיים (כגון נדל"ן).

מוסדות עזר - שירותים נלווים לתיווך פיננסי על ידי סוכנים מתמחים או על ידי מתווכים פיננסיים כפעילות משנית. יחידות אלו אינן עוסקות בתיווך פיננסי בעצמן, והן כוללות חברות וחברות למחצה העוסקות בניהול תיקי השקעות ובערבויות פיננסיות, סוכנויות ביטוח, בורסה לניירות ערך סוחרי מט"ח וכד'.

חברות ביטוח - כל חברות הביטוח העצמאיות.

קרנות פנסיה - כל קרנות הפנסיה העצמאיות המחזיקות נכסים והתחייבויות ופועלות בשוק הפיננסי באופן עצמאי.

המגזר הממשלתי

מגזר זה מורכב משלושה תתי-מגזרים:

הממשלה המרכזית והמוסד לביטוח לאומי – בתת-מגזר זה נכללים המשרדים הממשלתיים, יחידות אחרות שלא ניתן להפרידן מבחינה מוסדית והמוסד לבטוח לאומי.

מוסדות ציבוריים ללא כוונת רווח (מלכ"ר) - מוסדות ללא כוונת רווח המוקמים על ידי הממשלה על מנת לייצר סחורות, ושירותים המסופקים חינם או במחירים שאינם משמעותיים מבחינה כלכלית.

הרשויות המקומיות - הן יחידות אשר תחום סמכותן מוגדר לאזורים גאוגרפיים מסוימים, הרשאות לגבות מיסים מהיחידות המוסדיות בתחום סמכותן והמקבלות, בדרך כלל, מענקים או העברות מהממשלה.